UUTISET

Etujärjestöt vaativat lisää vauhtia normitalkoisiin

Ministeriöt ovat saaneet avukseen arviointineuvoston, joka puntaroi lainsäädäntöhankkeista aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Hallituksen normitalkoot ovat päässeet hyvään vauhtiin, mutta turhissa säädöksissä on paljon vielä perattavaa.

MTK:n maatalousjohtaja **Minna-Mari Kaila** sanoo, että nitraattiasetuksen päivitys on hyvä esimerkki siitä, miten olemassa olevia asetuksia on pystytty purkamaan.

Kaila on tyytyväinen hallituksen suunnitelmiin. Varsinkin maataloushallintoa koskevaa lainsäädäntöä ja työtaakkaa pitäisi perata.

Työ on haastava, koska monet säädökset ovat sidoksissa EU-lakeihin. MTK on lähestynyt asiasta EU:n komissiota ja maatalouskomissaari **Phil Hogania**.

MTK on esittänyt, että esimerkiksi valvonnoista aiheutuvia sanktioita pitäisi kohtuullistaa. EU:ssa maataloustukien valvontaa pitää kohdistaa riskiperusteisesti tiettyihin jäsenmaihin.

Normipöhinästä huolimatta hyvät periaatteet ovat myös välillä unohtuneet.

”Liikennetraktorien ajokorttilainsäädäntöuudistus on tästä hyvä esimerkki. Lakiesitys ei vastaa ollenkaan normitalkoiden henkeä”, Kaila huomauttaa.

”Uusien lakien ja asetusten vaikutuksia yrityksiin ja niiden aiheuttamaa hallinnollista taakkaa pitäisi arvioida kunnolla.”

Useita lakeja jo muutettu

Runsaan puolen vuoden jälkeen **Juha Sipilän** hallituksen normitalkoolistalle on kertynyt yli parikymmentä lainuudistushanketta, jotka ovat edenneet hallituksen esityksiksi ja eduskunnan käsittelyyn.

Mankelin läpi on vedetty sekä isoja lakikokonaisuuksia että pieniä arkisia epäkohtia, joista on aiheutunut tarpeetonta vaivaa.

MT kartoitti normiuudistuksen etenemistä viime viikolla. Parhaillaan eri ministeriöissä vireillä on useita laki- tai säädöspäivityksiä. Turhiksi katsotuista normeista ei ole pulaa.

Liikenne- ja viestintäministeriön valtiosihteeri **Jari Partanen** (kesk.) sanoo, että pelkästään hänen työpöydällään odottaa perkausta runsaat parisataa ehdotusta ja lisää tipahtelee.

Ministeriöt ja eduskunta keräävät myös yksittäisiä ehdotuksia.

”Ajatuksena on, että säädöksiä sujuvoitetaan, jotta saadaan talouden pyörät pyörimään ja työllisyys nousemaan”, Partanen kertoo.

Sääntelymassa paisuu

Suomen Yrittäjien (SY) varatoimitusjohtaja **Antti Neimala** odottaa, että kaikki yrittäjyyttä haittaava lainsäädäntö peratanaan läpi. Hän myöntää, että harva laki on täysin turha, eikä niitä pidä moukaroida palasiksi pelkästä ilosta. Ongelmaksi on muodostunut paisuva ”sääntelymassa”.

”Yrittäjien on mahdotonta hallita kaikkea lainsäädäntöä”, hän toteaa.

Pienten yrittäjien mielestä esimerkiksi kirjanpitoa koskevat raportointivelvoitteet aiheuttavat jatkuvasti ongelmia. Aukioloaikojen vapauttaminen on SY:n mielestä malliesimerkki hyvästä päätöksestä.

610 tehtävää odottaa

Kunnat joutuvat normitalkoissa kovan haasteen eteen. Tällä hetkellä kunnilla on 610 tehtävää ja 973 erilaista velvoitetta.

Valtiovarainministeriö päivitti tuoreet luvut viime viikolla. Vuoden 2012 jälkeen valtio on määrännyt kunnille 22 uutta tehtävää ja 44 velvoitetta.

Kuntaliiton lakiasianjohtaja **Arto Sulonen** myöntää, että kuntasäädösten läpikäynti on valtava urakka. Tavoite on kova, sillä säästöjä pitäisi kertyä pitkällä aikavälillä noin miljardi euroa.

”Talous ei kestä, jos velvoitteet lisääntyvät koko ajan. Normitulva pitäisi katkaista”, hän sanoo.

Neuvosto arvioi lakeja

Purettavia normeja käsitellään aina vastuuministeriössä. Työtä seuraa ministeriöiden edustajista koostuva toimeenpanoryhmä. Sen vetäjänä toimii valtiosihteeri Jari Partanen.

Ryhmä kokoontuu kahden viikon välein ja seuraa lakihankkeiden aikataulua.

Uutta on, että vuoden vaihteessa valtioneuvoston kanslian alla aloittaa erityinen lainvaikutusten arviointineuvosto. Se sparraa lainvalmistelijoita, antaa lausuntoja lakiesityksistä ja arvioi samalla niiden vaikuttavuutta esimerkiksi talouskasvun ja hallinnollisen taakan näkökulmista.

JANNE IMPIÖ

Lisää aiheesta sivulla 7.

Ilmianna typerä normi MT:lle

Oletko törmännyt yritystoiminnassa tai muussa elämässä turhaan säädökseen tai mielivaltaisiin virkamiehiin?

Maaseudun Tulevaisuus kerää lukijoiltaan vinkkejä turhista normeista. Selvitämme, mistä säädöksissä on kysymys.

Osallistu normitalkoisiin. Lähetä vinkki sähköpostilla osoitteeseen normitalkoot@maaseuduntulevaisuus.fi tai soita uutispäälliköillemme. Niklas Holmberg 020 413 2813 tai Janne Impiö 020 413 2437.

NIKLAS HOLMBERG

NORMITALKOOT

Normitalkoot etenevät

VM on asettanut selvityshenkilöhankkeen arvioimaan aluehallintovirastojen soveltamia säädöksiä (normien purku ja yksinkertaistaminen) ja lupa- ja valitusmenettelyjä (HAVI-hanke). Työ valmistuu tammikuuhun 2016 mennessä.
VM on asettanut maistraattien päälliköille tehtäväksi selvittää maistraattien ja niiden toimintaa koskevien normien purkamis- ja yksinkertaistamismahdollisuudet (Marraskuu 2015).
VNK on kartoittanut pääministerin ilmoituksen (24.6.) mukaisesti kaikkea EU-sääntelyä talouskasvun, kilpailukyvyn ja työllisyyden näkökulmasta. Kartoituksen tietoa toimitetaan mm. komissiolle ja samanmielisille jäsenmaille.
Hankintalain uudistus on vireillä TEM:ssä. Tavoitteena on vähentää hankintojen kynnysarvoa ja ilmoitusvelvollisuuksia.
Kirjanpitolain uudistus vireillä TEM:ssä. Tehdään kirjanpitodirektiivin sallimia merkittäviä poikkeuksia pien- ja mikroyrityksille.
Vähittäiskaupan, partureiden ja kampaamoiden aukiolojen vapauttaminen (TEM, Eduskunnan käsittelyssä 2015).
Elykeskuksille kuuluvan poikkeamistoimivallan siirtäminen kunnille (YM, Eduskunnan käsittelyssä 2015)
YM luopuu maakuntakaavojen ja yhteisten yleiskaavojen vahvistamisesta (YM, Eduskunnan käsittelyssä 2015).
Kaavajärjestelmän ja rakentamisen lupajärjestelmien sujuvoittaminen (YM, Eduskuntaan 2015).
Rakentamisen lupajärjestelmän arviointi ja rakennusvalvonnan kokoaminen suuremmiksi yksiköiksi (YM, työryhmätyöskentely, HE eduskunnalle viimeistään 4/2017).
Rakentamista koskevat asetukset uusitaan vuoteen 2018 mennessä. Tavoitteena sääntelyn selkeys ja vähentäminen (YM).
Metsänhakkuisiin liittyvistä liito-oravailmoituksista luovutaan (YM, Eduskunnan käsittelyssä).
Postilain muutos, jolla luovutaan postitoiminnan toimiluvista (LVM, Eduskunnan käsittelyssä 2015).
Ajoneuvolain muutos joka mahdollistaa uusien kevyiden ajoneuvojen liikkumisen liikenteessä ja uusien palveluiden syntymisen (LVM, Hallituksen esitys valmisteilla)
Päätös pysäköintikiekosta kumotaan. Tilalle tulee LVM:n asetus, jossa pysäköintiajan osoittaminen mahdollistetaan toteutettavaksi joustavalla tavalla; voimaan 1.12.2015.
Alkolukkolainsäädäntöä uudistetaan ja yhdistetään useita erillisiä lakeja yhdeksi lainsäädännöksi ja samalla kevennetään menettelyjä (LVM, Hallituksen esitys valmisteilla).
Kevennetään ja nopeutetaan turvapaikka-asioiden käsittelyä keventämällä KHO:n ratkaisukokoonpanoa (OM ja SM, HE).
Hovioikeuksien jatkolupajärjestelmää on laajennettu 1.10.2015 alkaen. Kaikki riita- ja hakemusasiat sekä suuri osa rikos- asioista tulee jatkokäsittelyn piiriin. Uudistus selkeyttää lupajärjestelmää (OM)
Henkilöyhtiöitä koskevaa sääntelyä kevennetään. Koskee avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiöiden perustamista, yhtiökauden pituutta ja yhtiön purkamista koskevia säännöksiä (OM, Eduskunnan käsittelyssä 2015).
Ulosottokaaren muutoksella yksinkertaistetaan, nopeutetaan ja joustavoitetaan ulosottomenettelyä asianosaisen oikeusturvaa vaarantamatta (OM, eduskunnassa 2015).
Oikeudenkäyntiuudistus vireillä OM:ssä. Tuomioistuinlain muutoksen myötä videokuulemisia lisätään, nopeutetaan tuomioistuinkäsittelyjä esimerkiksi lasten huolto- ja tapaamisoikeusasioissa.
Poistetaan erilliset vesijätöt omana kiinteistölajina kiinteistörekisteristä. (MMM, Eduskunnan käsittelyssä 2015).
Alkoholilainsäädännön kokonaisuudistus, jossa esimerkiksi elinkeinopolitiikan näkökulmasta arvioidaan sääntelyn keventämistä ja turhaa sääntelyä (STM, Eduskunnalle kevätkaudella 2016).
Henkilökorttilain keventäminen ja sähköinen hakeminen ja menettelyt (SM, Hallituksen esitys valmisteilla).
YM nitraattiasetuksen päivitys (heinäkuu 2015).

Kuntien valta ja vastuu kaavoituksessa kasvaa

PETÄJÄVESI (MT)
Sipilän hallituksen tavoitteena on siirtää päätösvaltaa kaavoituksessa kunnille.

”Valtiovalta on ottanut ehkä liikaa roolia maankäytössä. Nyt poliittinen tahto on, että valtaa kaavoituksessa palautetaan kunnille”, MTK:n ympäristölakimies **Leena Penttinen** toteaa.

Valtion tehtävä on edistää ja ohjata kuntien alueidenkäytön suunnittelua, mutta lopulliset päätökset tehdään kunnissa.

”Maalle rakentamista on helpotettava. Vanha vitsi kuuluu, saako toisen tontille rakentaa. Nykyään pitää jo kysyä, voiko omalle tontille rakentaa.”

Penttisen mukaan yhdyskuntarakenteen eheyttäminen on tarpeellista suurilla kaupunkiseuduilla, mutta maaseudulla tavoite on vahingollinen.

”Sama logiikka ei mitenkään sovellu haja-asutusalueille. On voitava luottaa ihmisiin siinä, että he osaavat arvioida, millainen asuinympäristö ja palvelutaso sopii itselle.”

Aiheesta keskusteltiin seminaarissa Petäjävedellä viime keskiviikkona.

Kunnissa oltava hereillä

MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tiirola** muistuttaa, että kunnissa on oltava valppaana, kun päätösvalta kaavoituksessa kasvaa.

”Isot kaavaprojektit täytyy kilpailuttaa. Monesti kilpailuissa pärjäävät kaavatoimistot tulevat ihan eri maailmasta, kehäkolmosen sisältä. Eri puolille Suomea on siksi tullut kaavoja, jotka eivät tue alueen elinkeinopolitiikkaa”, Tiirola varoittaa.

Penttinen on samoilla linjoilla.

”Hyvän kaavoituksen lähtökohtana on yleisen kokemuksen mukaan, ettei turhaan kaavoiteta suojelualueita ja neuvotellaan maanomistajien kanssa.”

Yhdenmukaista tulkintaa

MTK:n metsäasiantuntija **Pauli Rintala** pitää ongelmallisena tilannetta, jossa viranomaiset tulkitsevat samaa kaavaa eri tavoin.

”Metsänomistajien, maanomistajien, peruselinkeinojen harjoittajien, kaavoittajien ja viranomaisten on pystyttävä parempaan vuoropuheluun jo kaavoitusprosessien alussa”, Rintala sanoo.

”Kaavat täytyy tehdä niin selkeiksi, että kaikilla varmasti muodostuu niistä yhdenmukainen käsitys.”

Keski-Suomen liiton suunnittelujohtaja **Olli Ristaniemi** korostaa, että maakunnassa kaavoituspolitiikkaa tehdään elinkeinopolitiikka edellä.

”Koko maakunta on biotalousaluetta, jossa on korkea elinkeinopoliittinen potentiaali.”

JUKKA KOIVULA

SAMI KARPPINEN

Mämmeläisten Aino Piilosen, Minna Lemetyisen ja Johanna Helmisen lapset käyvät koulua väistötiloissa Äänekosken keskustassa. Unelma omasta kyläkoulusta elää edelleen vahvana.

Maaseudulla yksityiskoulut harvassa

Yksityiskoulujen osuus on suuri Helsingissä ja muissa suurissa kaupungeissa, mutta maaseudulla niitä on vain muutamia.

Yksityiskoulujen liitossa on mukana 53 koulua. Niistä seitsemän toimii maaseudulla. Yksityiskouluja on kaikkiaan 85.

”Lukumäärä on viime vuosina vakiintunut”, liiton puheenjohtaja **Aki Holopainen** sanoo.

Yksityiskoulut noudattavat samoja opetussuunnitelmia kuin kuntien ja kuntayhtymien tai valtion koulut. Painotukset voivat poiketa.

”Suomen koulujärjestelmä on hyvin säänneltyä”, Holopainen huomauttaa.

Kristilliset koulutkaan eivät opeta luomis- vaan kehitysoppia.

Yksityiskouluissa opiskelee 20 000 oppilasta ja heistä tuhat kristillisissä kouluissa. Määrä on Holopaisen mukaan vähän Keski-Eurooppaan verrattuna.

Steiner-koululaisia on 1 800.

Yksityiskoulut eivät peri lukukausimaksuja eivätkä tee bisnestä. Jotkut kielikoulut veloittavat 600 euroa lukukaudessa.

Holopainen kiistää, että yksityiskoulut olisivat elitistisiä.

”Yksityiskoulut rinnastetaan turhaan kalliisiin brittiläisiin eliittikouluihin.”

Holopainen työskentelee Helsingissä Munkkiniemen yhteiskoulun rehtorina. Kouluun kuuluvat 900 oppilaan yläkoulu ja lukio.

Helsingissä 30 prosenttia suomenkielisten yläkoulujen oppilaista opiskelee yksityiskouluissa. Lukiolaisista heitä on 40 prosenttia.

JUHANI VIITALA

Vakuutusmaksuja pidetään kalliina

Vakuutuksenottajat moittivat maksujen kalleutta, mutta harva purnaa vakuutuksen korvauksista. Vakuutusyhtiöihin ollaan keskimäärin melko tyytyväisiä.

Vakuutusyhtiöt saavat yksityisasiakkailta keskimäärin 77,2 ja yrityksiltä 73,3 pistettä. Asteikko ulottuu nollasta sataan.

Tyytyväisyysaste parani yksityisasiakkailla 1,2 indeksipistettä viime vuodesta. Yritysasiakkailla nousu oli 1,8 pistettä.

Yllättävän moni suunnittelee vakuutusyhtiön vaihtamista, toimitusjohtaja **Mats Nybondas** Epsi Finlandista sanoo. Joka kymmenes yksityisasiakas aikoo aikeensa myös toteuttaa.

Yksi prosentti yksityisasiakkaista vaihtaa vakuutusyhtiötä huonoksi kokemansa korvauksen takia.

Pohjola ponkaisi vakuutusyhtiöiden kärkeen viime vuoden jumbosijalta. Lähi-Tapiola sai samat 75,5 pistettä. Paljon eivät jää Fennia ja Turvakaan.

Yritykset pisteyttävät vakuuttajien kärkikolmikoksi Fennian, Pohjolan ja Lähi-Tapiolan. If saa heikoimmat pisteet molemmissa mittauksissa.

Pohjantähti, POP Vakuutus, Folksam ja Aktia eivät saa yhtiökohtaista sijoitusta, sillä niiden asiakkaita osui vain vähän haastateltavien joukkoon.

Epsi Finland haastatteli yli 1 850 vakuutusasiakasta.

JUHANI VIITALA

Äänekosken Mämmelle suunnitellaan yksityiskoulua

ÄÄNEKOSKI (MT)
Vanha Äänekosken Mämmen kyläkoulu sulki 2007 ovensa sisäilmaongelmien takia.

Sen jälkeen kylän lapset ovat saaneet kulkea alakouluun keskustaajaman väistötiloihin.

Äänekosken kaupunki teki päätöksen uuden Mämmen koulun rakentamisesta jo 1990-luvun lopulla, mutta hanke jäi toteutumatta.

”Taustalla on paikallispolitiikka. Tehty päätös on hautautunut kerta toisensa jälkeen. Tahtotila Mämmen alueen kehittämiseen ei ole kovin korkealla”, **Minna Lemetyinen** toteaa.

”Ajatusmaailma on ollut sellainen, että varsinkaan pohjoislaidan kyliä ei kannata kehittää”, **Johanna Helminen** sanoo.

”Täällä olisi valtava potentiaali luonnonläheisenä ja kauniina asuinalueena, jos saataisiin toimiva koulu, kuten meille moneen kertaan on luvattu”, **Aino Piilonen** sanoo.

Mämmen kylässä asuvien naisten lapset kulkevat koulussa Äänekosken keskustassa.

Suunnitelmissa yksityiskoulu

Vaikka pettymys oman koulun menettämisestä on ollut syvä, kyläläiset eivät ole menettäneet puhtiaan.

”Eniten kannatusta kyläläisten keskuudessa ovat saaneet leasing-rahalla rakennettava koulurakennus sekä yksityiskoulun perustaminen”, Piilonen kertoo.

”En pidä ajatusta lainkaan mahdottomana, vaikka se voi siltä aluksi kuulostaa.”

Tarve koulukyydityksille vähenee, jos Äänekosken pohjoislaidalle Mämmelle saadaan uusi koulu.

”On paljon esimerkkejä siitä, että yksityiskoulut ovat aloittaneet hyvin pienestä ja kasvaneet rajusti”, Mämmen koulun vararehtori **Marjatta Hirvonen** kertoo.

”En näe mitään estettä yksityiskoulun perustamiselle maaseudulla. Kaikkia Suomen kouluja koskee valtakunnallinen opetussuunnitelma, joten opetus ei eriydy liikaa.”

Koulun rehtori **Sari Niskanen** uskoo, että yksityiskouluja perustamalla voisi jopa torjua yhteiskunnallista keskittymiskehitystä.

”Kaikkea viedään kovalla vauhdilla suurempiin yksiköihin.”

”Olisi kiintoisaa nähdä tutkimuksia ja arvioita siitä, saadaanko aikaan toivottuja tuloksia ja säästöjä.”

Rehtori ja vararehtori eivät ole henkilökohtaisesti mukana Mämmen yksityiskouluhankkeessa vaan kommentoivat asiaa opetusalan ammattilaisina.

Valtioneuvosto myöntää luvan

Valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan opetuksen järjestämiseen.

Luvan myöntämisen edellytys on, että opetuksen järjestäminen perustuu erityiseen koulutus- tai sivistystarpeeseen ja että opetuksen järjestäjä ja kunta, jossa opetusta järjestetään, ovat sopineet asiasta.

Mikäli mämmeläiset pääsevät yhteisymmärrykseen yksityiskoulusta kaupungin kanssa ja rahat koulurakennuksen rakentamiseen saadaan kerättyä kasaan, voisi uusi opinahjo aloittaa toimintansa parin vuoden kuluttua.

Lasten määrä kasvaa Mämmellä

Yhteys Äänekosken kaupungin suuntaan ei ole kouluasiassa kuitenkaan toiminut toivotusti.

Paikallispolitiikka onkin näyttänyt nurjan puolensa Äänekoskella.

”Ei ole olemassa mitään järkevää syytä, miksi uutta koulua ei ole tänne saatu. Alakouluikäisten lasten määrä on ollut päinvastoin jatkuvasti kasvussa”, Piilonen toteaa.

”Aloitin virassa Mämmen koulussa 1997, jolloin oppilaita oli vajaa 60. Nyt siellä olisi yli 80 alakouluikäistä”, vararehtori Hirvonen vahvistaa.

JUKKA KOIVULA